

РЕШЕНИЕ

№ 21

гр. София, 04.01.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ТО VI-16, в закрито заседание на четвърти януари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Валерия Братоева

като разглежда докладваното от Валерия Братоева Търговско дело № 20231100900003 по описа за 2023 година

РЕШИ:

РЕШЕНИЕ №

гр. София, 04.01.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ТО, VI-16 състав в закрито съдебно заседание на четвърти януари две хиляди двадесет и трета година, в състав:

СЪДИЯ: ВАЛЕРИЯ БРАТОЕВА

като разглежда ч. търг. дело № 3 по описа за 2023 година, взе предвид следното.

Производството е по реда на чл. 25 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (ЗТРРЮЛНЦ) вр. глава XXI „Обжалване на определенията“ ГПК.

Образувано е по жалба, подадена от „Е.Б.“ ЕООД, ЕИК ****, срещу отказ № 20221216135844/21.12.2022 г. на длъжностно лице при Агенция по вписванията за вписване по партида на дружеството в търговския регистър на юридическото лице "С." АД - публично дружество, ЕИК **** за действителен собственик по чл. 63, ал. 1 и ал. 4 от Закона за мерките срещу изпирането на пари (ЗМИП).

Жалбоподателят претендира отмяна на постановения отказ, поради незаконосъобразност. Счита, че за него не възниква задължение да заяви за вписване като

действителен собственик физическо лице, тъй като собственикът на капитала му - "С." АД, ЕИК **** било публично дружество, което попадало в изключенията за обявяване на действителен собственик- физическо лице. Ето защо и доколкото все пак за жалбоподателя е възникнало задължението да заяви за вписване действителен собственик, то като такъв следвало да се обяви юридическото лице "С." АД. След като оповестяването на информация за действителен собственик по смисъла на ЗМИП е изключена по отношение на дружество, чийто акции се търгуват на регулиран пазар, съгласно §2, ал. 1, т. 1 от ДР на ЗМИП, то по отношение на неговото дъщерно (или контролирано от него) дружество било достатъчно да се посочи публичното акционерно дружество като действителен собственик. Тъй като в случая собствеността на капитала на публичното дружество, посочено като действителен собственик по смисъла на §2, ал. 1, т. 1 от ДР на ЗМИП не се разкривала по този ред, то на дружеството-заявител не могло да бъде вменено да посочи действителен собственик - физическо лице по смисъла на § 2, ал. 1, т. 1 ДР на ЗМИП. Достатъчно било посочването само на публичното дружество по смисъла на ЗППЦК, както било сторено в случая. Позовава се и на съдебна практика.

Регистърният орган е депозирал отговор на жалбата, в който се излагат допълнителни съображения в подкрепа на постановения отказ, които е следвало да бъдат изложени при неговото постановяване, затова и не се налага тяхното обсъждане. Последните изменения на разпоредбата са концептуално неадекватни на охранителния характер на регистърното производство и въпреки че предоставят определени процесуални права на регистърния орган, не го превръщат в страна в производството.

Софийски градски съд, след като съобрази изложените от жалбоподателя доводи и събраните по делото доказателства, намира следното:

Частната жалба е подадена в законоустановения срок срещу акт, подлежащ на обжалване съгласно разпоредбата на чл. 25 ЗТРРЮЛНЦ и от лице, което има право и интерес от обжалването, поради което същата е процесуално допустима. Разгледана по същество, частната жалба е неоснователна.

Предмет на регистърното производство, по което е постановен обжалваният в настоящото производство отказ, е вписване в търговския регистър по партидата на „Е.Б.“ ЕООД, ЕИК **** на юридическото лице "С." АД, ЕИК ****, за действителен негов собственик по чл. 63, ал. 1 и 4 ЗМИП.

При подаване на заявление за вписване на определени обстоятелства в търговския регистър длъжностното лице, което е компетентно да извърши вписването дължи служебна проверка както на редовността на подаденото заявление – дали то изхожда от оправомощено лице и е подадено при спазване на предвидените в закона форма и ред, съответно дали заявленията за вписване обстоятелства подлежат на вписване, а също така и за това дали от представените от заявителя документи се установява, че заявленията за вписване обстоятелства са валидно осъществени, т. е. съществуват и съответстват на закона, т. е. че не противоречат на императивни законови норми (чл. 21, т. 5 ЗТРРЮЛНЦ).

В чл. 61, ал. 1 ЗМИП е предвидено задължение, което възниква за учредените на територията на Република България юридически лица и други правни образувания и физическите лица за контакт по чл. 63, ал. 4, т. 3 от същия закон да разполагат и да предоставят в определените по закон случаи подходяща, точна и актуална информация относно **физическите лица**, които са техни действителни собственици, включително с подробни данни относно притежаваните от тях права, като по силата на чл. 63, ал. 1 ЗМИП

тази информация относно физическите лица, действителни собственици, подлежи на вписване по партидите на учредените на територията на Република България юридически лица и други правни образувания в търговския регистър, в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел и в регистър БУЛСТАТ. С оглед на това трябва да се заключи, че обстоятелството, което подлежи на вписване в търговския регистър по партидата на „Е.Б.“ ЕООД, ЕИК ****, е информация за физическите лица, действителни собственици на капитала му. Да се вписва по този ред едноличният собственик на капитала на дружеството е напълно безпредметно, тъй като това обстоятелство е вече вписано и съставлява част от правната индивидуализация на заявителя.

При тълкуване на нормите на чл. 61, ал. 1 ЗМИП във връзка с чл. 63, ал. 1 ЗМИП и във връзка с § 2, ал. 1 от ДР на ЗМИП, в която разпоредба е дадена легална дефиниция на понятието действителен собственик, се налага категоричният извод, че такъв може да бъде единствено и само физическо/и лице/а, което/които отговаря/т на предвидените в закона условия. Видът на правния субект, който може да бъде действителен собственик по смисъла на този закон и с оглед преследваната от него цел, е посочен изрично във всяка една от цитираните норми – във всяка от тях е записано, че това е физическо лице. В подкрепа на този извод е и разпоредбата на § 2, ал. 5 от ДР на ЗМИП, в която е регламентирано какъв по вид субект се заявява като действителен собственик тогава, когато липсва физическо лице, което да има качеството на такъв при прилагане на § 2, ал. 1 от ДР на ЗМИП, като е посочено, че това отново е само физическо лице, което обаче изпълнява длъжността на висш ръководен служител. Този извод се налага и при съобразяване на това какви данни относно лицата, които са действителни собственици, е предвидено да бъдат вписани в съответния регистър, съгласно чл. 63, ал. 4 ЗМИП - гражданство, единен граждански номер и дата на раждане на действителния собственик. Тези данни представляват индивидуализиращи само за една категория правни субекти и това са физическите лица. Следователно като действителен собственик на едно търговско дружество, което е учредено на територията на Република България, може да бъде вписано само физическо лице, но не и което и да било юридическо лице.

В тази насока е и практиката на Софийски апелативен съд – решение № 2231/11.10.2019 г., постановено по т.д. № 4597/2019 г. по описа на САС, ТО, 11 състав, решение № 2597 от 26.11.2019 г. по т. д. № 5149/2019 г., решение № 997 от 12.05.2020 г. по т. д. № 1333/2020 г. и др.

След като едно юридическо лице не може да бъде действителен собственик по смисъла на § 2, ал. 1 от ДР на ЗМИП, то тогава, когато е заявено в търговския регистър вписването като действителен собственик на такъв вид правен субект, както в случая, длъжностното лице трябва да постанови отказ, тъй като заявените за вписване обстоятелства не съответстват на закона – на чл. 61, ал. 1 ЗМИП, чл. 63, ал. 1 ЗМИП и § 2, ал. 1 от ДР на ЗМИП.

При съобразяване на обстоятелствата, предмет на подаденото от „Е.Б.“ ЕООД, ЕИК **** заявление и които са декларирани в декларацията по чл. 38 ППЗМИП, се установява, че се иска като действителен собственик на търговското дружество „Е.Б.“ ЕООД, ЕИК **** да бъде вписано едно юридическо лице - "С." АД, ЕИК ****, а не физическо лице, каквото е изискването на ЗМИП. Това означава, че заявеното за вписване обстоятелство противоречи на императивните правни норми на чл. 61, ал. 1 ЗМИП, чл. 63, ал. 1 ЗМИП и § 2, ал. 1 от ДР на ЗМИП, което е основание за длъжностното лице по регистрацията да постанови отказ да

извърши исканото вписване и този отказ е в правилно приложение на закона.

При действителен собственик на „Е.Б.“ ЕООД, ЕИК ****, капиталът на което се притежава от "С." АД, ЕИК ****, намира приложение изключението по §2, ал. 1, т. 1 ДР на ЗМИП.

Съгласно § 2, ал. 1 - "Действителен собственик" е физическо лице или физически лица, което/които в крайна сметка притежават или контролират юридическо лице или друго правно образувание, и/или физическо лице или физически лица, от чието име и/или за чиято сметка се осъществява дадена операция, сделка или дейност, и които отговарят най-малко на някое от следните условия:

1./ По отношение на корпоративните юридически лица и други правни образувания действителен собственик е лицето, което пряко или косвено притежава достатъчен процент от акциите, дяловете или правата на глас в това юридическо лице или друго правно образувание, включително посредством държане на акции на приносител, или посредством контрол чрез други средства, с изключение на случаите на дружество, чиито акции се търгуват на регулиран пазар, което се подчинява на изискванията за оповестяване в съответствие с правото на Европейския съюз или на еквивалентни международни стандарти, осигуряващи адекватна степен на прозрачност по отношение на собствеността.

Индикация за пряко притежаване е налице, когато физическо лице/лица притежава/т акционерно или дялово участие най-малко 25 на сто от юридическо лице или друго правно образувание. Индикация за косвено притежаване е налице, когато най-малко 25 на сто от акционерното или дяловото участие в юридическо лице или друго правно образувание принадлежи на юридическо лице или друго правно образувание, което е под контрола на едно и също физическо лице или физически лица, или на множество юридически лица и/или правни образувания, които в крайна сметка са под контрола на едно и също физическо лице/лица;

2./ По отношение на доверителната собственост, включително тръстове, попечителски фондове и други подобни чуждестранни правни образувания, учредени и съществуващи съобразно правото на юрисдикциите, допускащи такива форми на доверителна собственост, действителният собственик е: а) учредителят; б) доверителният собственик; в) пазителят, ако има такъв; г) бенефициерът или класът бенефициери, или д) лицето, в чийто главен интерес е създадена или се управлява доверителната собственост, когато физическото лице, което се облагодетелства от нея, предстои да бъде определено; е) всяко друго физическо лице, което в крайна сметка упражнява контрол над доверителната собственост посредством пряко или косвено притежаване или чрез други средства;

3./ По отношение на фондации и правни форми, подобни на доверителна собственост - физическото лице или лица, които заемат длъжности, еквивалентни или сходни с посочените в т. 2.

Съобразно ал. 5, на цитирания § 2 когато, след като са изчерпани всички възможни средства и при условие, че няма основание за съмнения, не може да се установи като действителен собственик лице, съгласно ал. 1 или когато съществуват съмнения, че установеното лице или лица не е действителният собственик, за "действителен собственик" се счита физическото лице, което изпълнява длъжността на висш ръководен служител. Правноневъзможно е дружеството да няма действителен собственик - физическо лице, тъй като правилата на § 2 от ДР на ЗМИП не допускат това, а уреждат всяка възможна хипотеза за вписване на такъв действителен собственик, но само и единствено физическо лице,

включително чрез посочване на ръководен служител.

След като заявителят е декларирал, че капиталът на „Е.Б.“ ЕООД, ЕИК ****, е собственост на публичното дружество "С." АД, ЕИК ****, то това е юридическото лице, чиито действителни собственици - физически лица е следвало да се определят въз основа на разпоредбата на § 2, ал. 5 от ДР на ЗМИП, а именно - за такова да се посочи физическото лице /лица/, което изпълнява длъжността на висш ръководен служител на дружеството, т. е. членовете на неговия управителен орган – съвета на директорите, който е установим от вписванията по партидата на публичното дружество и има персонален състав: И.Х.Г.-С., Н.А.Д. и Л.К.К.. Тези лица не са посочени в декларацията с нотариално удостоверени подписи, нито са изрично заявени от „Е.Б.“ ЕООД, ЕИК **** за вписване като действителни собственици, но пък, както се посочи, са вписани по партидата на публичното дружество.

Видно е, че целта на закона е да се идентифицират по недвусмислен начин лицата, които "в крайна сметка" (по терминологията и на Директива (ЕС) 2015/849 на ЕП и на Съвета за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма) управляват/контролират дружеството или в полза на които се осъществява дейността. Тази цел ще бъде постигната както когато се впишат идентификационните данни на физическите лица, **така и когато обявяването на тези данни е предвидено да се извършва по друг ред**. Ето защо в § 2, т. 1 на ДР ЗМИП е предвидено изключение за случаите, в които се касае до дружество с акции, търгувани на регулирания пазар, и подчиняващо се на изискванията за оповестяване в съответствие с правото на Европейския съюз или на еквивалентни международни стандарти, осигуряващи адекватна степен на прозрачност по отношение на собствеността. В тези случаи не се изисква обявяване на имената на физическите лица по реда на ЗМИП, тъй като за тяхното обявяване е предвиден друг механизъм - съгласно чл. 59, ал. 4 ЗМИП в този случай се събира информацията за дяловото участие, подлежаща на разкриване по реда на чл. 145 и сл. от Закона за публичното предлагане на ценни книжа. Впрочем тази уредба е частен случай на общия принцип на закона, че **вписване не се изисква тогава, когато данните вече са вписани в търговския или друг регистър (чл. 65, ал. 3, т. 1 ЗМИП)**. А всички данни са вече вписани. Така след като за публичното дружество не се поставя изискване за обявяване на действителния собственик по реда на ЗМИП, то не е налице и изискване за посочване на физическите лица-акционери в публичното дружество, когато то е посочено като дружество, чрез което се осъществява контрол върху заявителя, който е негово дъщерно дружество от първи ред. Когато заявителят е посочил, че се контролира и притежава от публично дружество, каквото е "С." АД, ЕИК ****, той не дължи да посочва по реда на ЗМИП идентификационни данни на конкретни физически лица - те се обявяват по друг ред и са публично обявени. Повторно тяхно публично обявяване не е необходимо.

Нормата на § 2, ал. 1, както по отношение на правните образувания по т. 1, така и по отношение на категориите, визирани от т. 2 и т. 3, изисква като краен резултат вписване на данни и информация за физическо/и лице/лица. Ако тези обстоятелства вече са вписани или е предвиден друг механизъм за тяхното вписване, всякакви допълнителни вписвания са лишени от правен интерес, тъй като не водят до някаква нова известност (оповестяване) на субекти-физически лица, които да са впишат като действителни собственици.

Доводите на жалбоподателя, че в рамките на редица други регистърни производства от длъжностите лица или при осъществен съдебен контрол в рамките на произнасянията им са допуснати вписвания по партидите на други дружества на юридически лица като

действителни собственици, са факти без правно значение за настоящото производство, защото произнасянето по всяко заявление за вписване е самостоятелно, а така също е самостоятелен и контролът върху неговата законосъобразност. Формирането на определена практика на отделни длъжностни лица и съдебни състави (на същия по степен съд) в смисъл на обратния, възприет от настоящия състав, не може да има обвързващ характер.

Разбира се, ако притежанието на капитала на „Е.Б.“ ЕООД, ЕИК ****, се промени и капиталът му стане пряко/непряко притежание от субект, без характеристиката публично дружество, обхванато от регулацията на ЗППЦК, то тогава за заявителя на общо основание ще възникне задължението да оповести действителен собственик – физическо лице по правилата, въведени със ЗМИП.

Трябва да се посочи, че липсата на посочени физически лица, които да бъдат оповестени като действителни собственици не може да се отстрани по реда на чл. 22, ал. 5 ЗТРРЮЛНЦ, а именно чрез даване на указания от длъжностното лице по регистрация за посочване на физическо лице, което да бъде вписано като действителен собственик. В тази разпоредба е предвидено задължение за длъжностното лице по регистрацията да извърши проверка за редовност на заявлението, с което е сезирано, като в нея са уредени и изрично случаите, при които то може да даде указания на заявителя и срок за отстраняване на констатираната нередовност и те са само два: 1. когато към заявлението за вписване, заличаване или обявяване на търговеца или юридическото лице с нестопанска цел не са приложени всички документи, които се изискват по закон, и 2. когато не е платена дължимата държавна такса. Във всички останали случаи на нередовност на заявлението, както и когато се иска вписване на обстоятелство, което не съответства на императивни законови изисквания, какъвто е и настоящият случай, длъжностното лице по регистрация не може да дава указания за отстраняване на тези несъответствия, а те представляват основание за постановяване на отказ по чл. 24 ЗТРРЮЛНЦ.

Поради изложеното налага се извод, че заявителят е изпълнил задължението си за обявяване на лицето, чрез което върху него се упражнява контрол, чрез посочване на едноличния собственик на капитала му, а от характера на това дружество като публично следва - без допълнително обявяване - че неговите действителни собственици се идентифицират по реда на друг закон.

По изложените съображения жалбата срещу отказ № 20221216135844/21.12.2022 г. на длъжностно лице по регистрацията при Агенция по вписванията, е неоснователна и като такава следва да се остави без уважение.

Въпреки този изход на спора, разноси в полза на регистърния орган няма основание да се присъждат, тъй като Агенцията по вписванията не придобива качеството на страна в производството по чл. 25 ЗТРРЮЛНЦ, както е прието в определение № 60384 от 28.10.2021 г. по ч. т. д. № 1303/2021 г., Т. К., II Т. О. на ВКС, определение № 60454 от 07.12.2021 г. по ч. т. д. № 2445/2021 г., Т. К., II Т. О. на ВКС, определение № 20 от 20.01.2022 г. по ч. т. д. № 46/2022 г., Т. К., I Т. О. на ВКС и други.

Така мотивиран съдът,

РЕШИ:

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ жалбата, подадена от „Е.Б.“ ЕООД, ЕИК ****, срещу отказ № 20221216135844/21.12.2022 г. на длъжностно лице при АВ-ТРРЮЛНЦ за вписване по

партида на дружеството за действителен собственик по чл. 63, ал. 1 и ал. 4 ЗМИП на юридическото лице "С." АД, ЕИК ****.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски апелативен съд в 7-дневен срок от връчването му на „Е.Б.“ ЕООД, ЕИК ****.

СЪДИЯ:

Съдия при Софийски градски съд: _____